

УДК 378:356:355.237

DOI: <https://doi.org/10.33216/2220-6310-2021-100-1-72-82>

ДО ПИТАННЯ ОРГАНІЗАТОРСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ-ПРИКОРДОННИКІВ

В. Волобуєв

ORCID 0000-0002-6149-8469

У статті проаналізовано проблему реформування прикордонної служби України завдяки удосконаленню підготовки майбутніх офіцерських кадрів відомства. Розкрито сутність та статус компетентнісного підходу у системі вищої освіти України, представлено визначення компетентності та організаторської компетентності як здатність щодо здійснення департаменталізації; здатність щодо делегування повноважень; здатність щодо оцінки та визначення кількості персоналу, тобто «контрольного діапазону»; здатність до здійснення вертикального та горизонтального узгодження діяльності, тобто координації дій у прикордонному підрозділі). Проаналізовано зміст поняття «організація», а також основних теорій організації, зосередившись на її класичному варіанті. Представлено основні напрямки наукових досліджень з проблеми формування організаторської компетентності в майбутніх офіцерів-прикордонників. Педагогічними умовами є: розвиток мотивації майбутніх офіцерів-прикордонників щодо здійснення організаційної професійної діяльності; використання в освітньому процесі інноваційних технологій з метою формування професійно-організаторських знань; розроблення структурованого спецкурсу з метою формування організаторських умінь та навичок майбутніх офіцерів-прикордонників; формування рефлексивної культури майбутніх офіцерів-прикордонників. Сформульовано висновки дослідження та перспективи подальших наукових пошуків (визначення результативних методик, прийомів та технологій у формуванні організаторської компетентності в майбутніх офіцерів-прикордонників, формулювання наскрізних та специфічних методичних рекомендацій науково-педагогічним працівникам щодо формування зазначеної компетентності в майбутніх фахівців).

Ключові слова: *прикордонна служба, педагогічні умови, майбутні офіцери-прикордонники, організаторська компетентність, компетентність.*

Постановка проблеми у загальному вигляді. Мета сучасної вищої освіти полягає у формуванні комплексу професійно важливих якостей в майбутнього фахівця. Зміст цього комплексу якостей можна тлумачити в залежності від професійної діяльності майбутніх фахівців. На особливу увагу заслуговує зміст професійної підготовки фахівців сектору безпеки та оборони в Україні. Зважаючи на спектр професійних завдань правоохоронних та військових структур українського суспільства, професійна підготовка відповідних фахівців повинна бути ґрунтовною та змістовною. У тому випадку, коли мова йде про офіцерські кадри, необхідно наголосити на важливості сформованості в них професійних компетентностей, зокрема управлінської, військово-спеціальної та організаторської.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання реалізації компетентнісного підходу у вищій освіті України є предметом сучасних досліджень (Хуторський, 2002). Враховуючи те, що компетентність є інтегративним явищем, її зміст відображений у соціологічних, психологічних, філософських та педагогічних працях. Компетентність у галузях соціології, філософії та політології розглядалась через призму інновацій в освітньому інституті суспільства. Зокрема, прикладами таких досліджень є праці О. Безрукової (2015), О. Злобіної (2004), В. Пилипенка (2014), А. Ручки (2017), В. Смакоти (2014), В. Степаненка (2004) та ін.

Проблематика компетентності широко представлена у вітчизняних педагогічних дослідженнях, зокрема О. Гури (2006), П. Давидова (2012), І. Зимньої (2005), Е. Зеєра (2005), Г. Пільової (2014), Т. Свірчука (2008), А. Хуторського (2002) та багатьох інших. Вчені-педагоги у своїх працях уточнили зміст та сутність компетентності в освіті, класифікували компетентності на усіх рівнях освіти та визначили ті фактори, що є ефективними у формуванні певного виду компетентності у фахівця.

Метою статті є аналіз змісту організаторської компетентності майбутніх офіцерів-прикордонників.

Виклад основного матеріалу дослідження. Прикордонне відомство України належить до системи державних інституцій. Сучасне українське суспільство знаходиться у стані реформ та перехідного періоду, який Захід вже пережив (Свистун, 2005). З огляду на західний досвід системних трансформацій, вимоги до фахівця усіх структур та організацій також змінились. Для України ця проблема є надзвичайно актуальною, оскільки зміни у соціумі можливі на рівні змін у свідомості кожного громадянина. Незважаючи на те, що прикордонне відомство є державним правоохоронним органом спеціального призначення, до її фахівців сформовано низку важливих вимог: конкурентоспроможність, високий

рівень критичного мислення, здатність до лідерства, комплекс професійних компетентностей, здатність до управління, креативність тощо. З перерахованих вимог, на особливу увагу заслуговують компетентності фахівця, оскільки сучасна освіта спрямована на реалізацію компетентнісного підходу. Це означає, що майбутній фахівець повинен володіти не лише набором знань, умінь та навичок, а мати сформовані здатності, квазіпрофесійний досвід тощо.

У законодавстві щодо вищої освіти в Україні сформульоване визначення компетентності, зміст якого тривалий час змінювався, оскільки дослідники визначали різні суттєві ознаки. Проте за редакцією Закону України «Про вищу освіту» (Про вищу освіту: Закон України від 05.09.2017), компетентність розглядається у площині здатностей особистості. Зважаючи на цей факт, у запропонованій статті аналізується проблема організаторської компетентності майбутніх офіцерів-прикордонників як здатність до здійснення організаторської діяльності, до залучення персоналу до професійної діяльності у прикордонному колективі, здатність до розподілу професійних завдань та функцій, здатність до формулювання та декомпозиції професійних завдань тощо (Діденко, 2015; Кубіцький, 2012).

Організаторська компетентність належить до тих професійних компетентностей майбутніх офіцерів-прикордонників, що є фундаментом їх професійної діяльності. Свідченням цьому є численні наукові дослідження, як-то: О. Ставицький – присвячує увагу проблемам професійного виховання у вищому навчальному закладі прикордонної служби (2013); О. Торічний – вивчає особливості формування військово-спеціальної та професійної компетентності майбутніх офіцерів-прикордонників (2016); Ю. Дем'янюк – формування військово-організаторських умінь майбутніх офіцерів-прикордонників (2010); С. Кубіцький – оцінка готовності офіцера до професійної діяльності (2002); Л. Балагур – готовність до управління підрозділами охорони кордону (2015); О. Богданюк – готовність до професійної діяльності офіцерів-прикордонників зі спеціалізацією «кінологія» (2007) та інші.

Можна констатувати, що організація як процес є досить складним видом людської діяльності. Стосовно самої дефініції «організація», то вона належить до багатofункціональних дефініцій та таких, що вважають загальнонауковими.

Таким чином, *організаторська компетентність майбутніх офіцерів-прикордонників* є різновидом їх професійної компетентності, в основі якої: здатність офіцерів-прикордонників розподіляти загальну діяльність прикордонного підрозділу на окремі складові; здатність групувати види

діяльності за певними блоками (діяльність інспектора, чергового тощо), тобто здійснення департаменталізації; здатність щодо делегування повноважень; здатність щодо оцінки та визначення кількості персоналу, тобто «контрольного діапазону»; здатність до здійснення вертикального та горизонтального узгодження діяльності, тобто координації дій у прикордонному підрозділі.

Водночас, організаторська компетентність майбутніх офіцерів-прикордонників має свою специфіку і враховує, в першу чергу, положення класичної теорії організації (2008). Цей факт можна пояснити тим, що прикордонне відомство має свою особливу організаційно-штатну структуру, з власною ієрархією та особливостями розвитку та функціонування (Іщенко, 2015).

З метою забезпечення ефективного процесу формування організаторської компетентності в майбутніх офіцерів-прикордонників, необхідно виокремити певні педагогічні умови. Педагогічні умови є факторами, яким в освітньому процесі приділятиметься більше уваги. Зважаючи на сутність та зміст організаторської компетентності майбутніх офіцерів-прикордонників, відповідними педагогічними умовами є:

- розвиток мотивації майбутніх офіцерів-прикордонників щодо здійснення організаційної професійної діяльності;
- використання в освітньому процесі інноваційних технологій з метою формування професійно-організаторських знань;
- розроблення структурованого спецкурсу з метою формування організаторських умінь та навичок майбутніх офіцерів-прикордонників;
- формування рефлексивної культури майбутніх офіцерів-прикордонників.

Подані вище педагогічні умови є тими заходами у діяльності науково-педагогічних працівників, котрі повинні їх посилено використовувати з метою отримання оптимальних результатів у формуванні відповідної компетентності.

Прикордонна служба України, на відміну від інших правоохоронних інститутів суспільства є відкритою системою, що здійснює постійну взаємодію із зовнішнім середовищем (перетин кордону громадянами іноземних держав, налагодження взаємовідносин із мешканцями прикордонних регіонів, співпраця із вітчизняними та зарубіжними органами самоврядування тощо). Прикордонній службі необхідно пристосовуватись до перерахованих вище суб'єктів професійної взаємодії в сучасному суспільстві. Ця проблема є ще одним підтвердженням актуальності організаторської компетентності в майбутніх офіцерів-прикордонників, оскільки їм як управлінцям доведеться формувати

механізми адаптації організації свого прикордонного підрозділу до зовнішнього середовища.

Отже, організаторська компетентність є пріоритетним об'єктом багатьох досліджень, навіть за умови відкритості та дискусійності питання її сутності та змісту, структури, умов формування тощо.

Висновки. У статті представлено позицію автора щодо статусу організаторської компетентності фахівця в наукових дослідженнях. За результатами аналізу різних видів інформаційних джерел узагальнено основні підходи щодо визначення сутності організації як діяльності та організаторської компетентності як сукупності здатностей майбутніх офіцерів-прикордонників.

Дослідження у представленій науковій статті не вичерпують усіх аспектів проаналізованої проблеми. Перспективними напрямками подальших наукових пошуків є визначення результативних методик, прийомів та технологій у формуванні організаторської компетентності в майбутніх офіцерів-прикордонників, формулювання наскрізних та специфічних методичних рекомендацій науково-педагогічним працівникам щодо формування зазначеної компетентності в майбутніх фахівців.

Література

1. Балагур Л. О. Підготовка майбутніх офіцерів-прикордонників до управління основними підрозділами охорони державного кордону: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04 / Нац. акад. Держ. прикордон. служби ім. Богдана Хмельницького. Хмельницький, 2015. 227 с.
2. Безрукова О. А. Відповідальність в сучасному світі: соціологічні інтерпретації та емпіричні студії: монографія. Запоріжжя, 2015. 308 с.
3. Богданюк О. Д. Формування готовності до професійної діяльності у майбутніх офіцерів-кінологів Державної прикордонної служби: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04 / Нац. акад. Держ. прикордон. служби України ім. Богдана Хмельницького. Хмельницький, 2007. 20 с.
4. Гура О. І. Професійні компетенції та професійна компетентність педагога вищої школи: порівняльний аналіз понять. *Наука і сучасність. Зб. наук. праць Націон. педаг. ун-ту ім. М. П. Драгоманова*. Київ, 2006. Том 54. С. 3–12.
5. Давидов П. Г. Вища освіта в Україні. Університетська освіта: навч. посіб. для студ. технічних спеціальностей. Донецьк : Світ книги; ДонІЗТ, 2012. 201 с.
6. Дем'янюк Ю. А. Формування військово-організаторських умінь у майбутніх офіцерів Державної прикордонної служби України: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04. Нац. акад. Держ. прикордон. служби України ім. Б. Хмельницького. Хмельницький, 2010. 20 с.
7. Діденко О. Сутність, зміст і структура поняття «професійна надійність фахівця». *Збірник наукових праць Національної академії Державної*

- прикордонної служби України. Серія: Педагогічні науки. 2015. № 1. С. 90-101. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znrpadrcrn_2015_1_1:0 (дата звернення: 12.01.21).
8. Зеер Э., Сыманюк Э. Компетентностный подход к модернизации профессионального образования. *Высшее образование в России*. 2005. № 4. С. 23-30.
  9. Зимняя И. А. Загальна культура і соціально-професійна компетентність людини. *Вища освіта сьогодні*. 2005. № 11. С. 14-20.
  10. Злобіна О. Г. Особистість як суб'єкт соціальних змін: монографія. Київ : Інститут соціології НАН України, 2004. 400 с.
  11. Іщенко Д. Методика оцінювання професійної компетентності офіцерів відділів прикордонної служби. *Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія: Педагогічні науки*. 2015. № 2. С. 121-130. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znrpadrcrn_2015_2_13 (дата звернення: 12.01.21).
  12. Кубицький С. О. Система оцінювання готовності майбутніх офіцерів до професійної діяльності: автореф. дис. ... канд. пед. наук: спец. 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти». Київ, 2002. 19 с.
  13. Людський розвиток в Україні: інноваційний вимір. Київ : Інститут демографії та соціальних досліджень НАНУ, 2008. 316 с.
  14. Пилипенко В., Гончарук О. Вища освіта в Україні: інноваційний вимір. *Українське суспільство: моніторинг соціальних змін*. Київ : Інститут соціології НАН України, 2014. Випуск 1 (15). С. 472–485.
  15. Пільова С. Г. Визначення сутності понять «компетентність» і «компетенція» в сучасній педагогіці. *Личность в образовательном пространстве: сб. науч. статей*. Запорожжє, 2010. Ч. 1. С. 141–143.
  16. Про вищу освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2145-19> (дата звернення: 12.01.21).
  17. Ручка А. О. Компетентність як ресурс життєвої активності. *Українське суспільство: моніторинг соціальних змін*. Київ : Інститут соціології НАН України, 2017. С. 264–274.
  18. Свірчук Т. Поняття компетентності та компетенції у працях сучасних педагогів та лінгводидактів. *Актуальні проблеми сучасної філології. Мовознавчі студії: зб. наук. пр.* Рівненського державного гуманітарного університету. Рівне, 2008. Вип. 16. С. 115–122.
  19. Свистун В. І. Зміст поняття «компетентність» у контексті професійної підготовки фахівців як управлінців. *Науковий вісник НАУ*. 2005. № 88. С. 180-189.
  20. Смакота В. Освіта в умовах інформаційного суспільства: світові та українські реалії. *Вектори змін українського суспільства*. Київ : Інститут соціології НАН України, 2014. С. 275–292.
  21. Ставицький О. М. Організація професійного виховання у Національній академії Державної прикордонної служби України. *Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія: Педагогічні та психологічні науки*. Хмельницький : Вид-во НАДПСУ, 2013. № 1. С. 298–308.

22. Степаненко В. Громадянське суспільство в Україні: проблеми інституціоналізації. *Соціальні виміри суспільства*. Вип. 7. Київ : Ін-т соціології НАН України, 2004. С. 320–341.
23. Торічний О. В. Формування професійної компетентності майбутніх офіцерів-прикордонників засобами проектної діяльності. *Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України*. Серія: Педагогіка. 2016. Вип. 1. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnadped_2016_1_10 (дата звернення: 10.03.2018).
24. Хуторской А. В. Определение общепредметного содержания и ключевых компетенций как характеристика нового подхода к конструированию образовательных стандартов. *Интернет-журнал «Эйдос»*. 2002. 23 апреля. URL: idos.ru/journal/2002/0423.htm (дата обращения: 16.06.2014).

References

1. Balahur, L. O. (2015). *Pidhotovka maybutnikh ofitseriv-trykordonnykiv do upravlinnya osnovnymu pidrozdilamy okhorony derzhavnoho kordonu [Preparation of future border guards to manage the main units of state border protection]*. (Candidate of Pedagogical Sciences Thesis), 227. National Academy State Border Services named after Bohdan Khmelnytskyi. Khmelnytskyi (ukr).
2. Bezrukova, O. A. (2015). *Vidpovidalnist v suchasnomu sviti: sotsiologichni interpretatsii ta empirychni studii: monohrafiia [Responsibility in the modern world: sociological interpretations and empirical studies: monograph]*, 308. Zaporizhzhia (ukr).
3. Bohdaniuk, O. D. (2007). *Formuvannya hotovnosti do profesiynoi diyalnosti u maybutnikh ofitseriv-kinolohiv Derzhavnoi trykordonnoi sluzhby [Formation of readiness for professional activity in future officers-cynologists of the State Border Guard Service]*. (Candidate of Pedagogical Sciences), 20. National Academy of State Border Service of Ukraine named after Bohdan Khmelnytskyi. Khmelnytskyi (ukr).
4. Hura, O. I. (2006). *Profesiyni kompetentsiyi ta profesiyna kompetentnist pedahoza vyshchoi shkoly: porivnialnyi analiz poniat [Professional competencies and professional competence of a high school teacher: a comparative analysis of concepts]*. *Science and modernity*, Collection of Scientific Papers of M. P. Drahomanov National Pedagogical University, 54, 3–12. Kyiv (ukr).
5. Davydov, P. H. (2012). *Vyshcha osvita v Ukraini. Universytetska osvita: navch. posib. dlya stud. tekhnichnykh spetsialnostey [Higher education in Ukraine. University education: textbook for students of technical specialties]*, 201. Donetsk: Svit knyhy; DonIZT (ukr).
6. Demianiuk, Y. A. (2010). *Formuvannia viyskovo-orhanizatorskykh umin u maybutnikh ofitseriv Derzhavnoi trykordonnoi sluzhby Ukrainy [Formation of military-organizational skills in future officers of the State Border Guard Service of Ukraine]*. (Candidate of Pedagogical Sciences Thesis), 20. National Academy of State Border Service of Ukraine named after B. Khmelnytskyi. Khmelnytskyi (ukr).
7. Didenko, O. (2015). *Sutnist, zmist i struktura poniatia "profesiyna nadiynist fakhivtsia" [The essence, content and structure of the concept of "professional*

- reliability of a specialist"]. *Collection of scientific works of the National Academy of the State Border Guard Service of Ukraine*. Series: Pedagogical sciences, 1, 90-101. Retrieved from gov.ua/UJRN/znpnadpcpn_2015_1_10 (date of appeal: 12.01.21) (ukr).
8. Zeer, E., & Symanyuk, E. (2005). Kompetentnostnyu podkhod k modernizatsii professionalnogo obrazovaniya [Competence approach to the modernization of vocational education]. *Vysshее obrazovanie v Rossii*, 4, 23-30 (rus).
  9. Zymniaia, I. A. (2005). Zahalna kultura i sotsialno-profesiyna kompetentnist lyudyny [General culture and socio-professional competence of man]. *Higher education today*, 11, 14-20 (ukr).
  10. Zlobina, O. G. (2004). *Osobystist yak subyekt sotsialnykh zmin: monohrafiia* [Personality as a subject of social change: monograph], 400. Kyiv: Institute of Sociology of the National Academy of Sciences of Ukraine (ukr).
  11. Ishchenko, D. (2015). Metodyka otsiniuvannia profesiynoi kompetentnosti ofitseriv viddiliv prykordonnoi sluzhby [Methods for assessing the professional competence of officers of border service departments]. *Collection of scientific works of the National Academy of the State Border Guard Service of Ukraine*. Series: Pedagogical sciences, 2, 121-130. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpnadpcpn_2015_2_13 (date of appeal: 12.01.21) (ukr).
  12. Kubitskyi, S. O. (2002). *Systema otsiniuvannia hotovnosti maybutnikh ofitseriv do profesiynoi diyalnosti* [System of assessment of readiness of future officers for professional activity]. (Candidate of Pedagogical Sciences), 19. Kyiv (ukr).
  13. *Lyudskyy rozvytok v Ukraini: innovatsiynny vymir* [Human development in Ukraine: the innovation dimension] (2008). Kyiv: Institute of Demography and Social Research of NASU (ukr).
  14. Pylypenko, V., & Honcharuk, O. (2014). Vyshcha osvita v Ukrayini: innovatsiynny vymir [Higher education in Ukraine: innovation dimension], *Ukrayinske suspilstvo: monitorynh sotsialnykh zmin*, 1 (15), 472-485. Kyiv: Institute of Sociology of the National Academy of Sciences of Ukraine (ukr).
  15. Pilova, S. G. (2010). Vyznachennia sutnosti poniat "kompetentnist" i "kompetentsiya" v suchasniy pedahohitsi [Definition of the essence of the concepts "competence" and "competence" in modern pedagogy]. *Personality in the educational space*, Collection of Scientific Papers, Ch. 1, 141-143. Zaporizhzhia (ukr).
  16. Pro vyshchu osvitu: Zakon Ukrainy [On Higher Education: Law of Ukraine] dated 05.09.2017 # 2145VIII. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2145-19> (date of appeal: 12.01.21) (ukr).
  17. Ruchka, A. A. (2017). *Kompetentnist yak resurs zhyttyevoi aktyvnosti. Ukrayinske suspilstvo: monitorynh sotsialnykh zmin* [Competence as a resource of vital activity. Ukrainian society: monitoring of social change], 264-274. Kyiv: Institute of Sociology of the National Academy of Sciences of Ukraine (ukr).
  18. Svirchuk, T. (2008). Ponyattia kompetentnosti ta kompetentsii u pratsiakh suchasnykh pedahohiv ta linhvodydaktiv. Aktualni problemy suchasnoi filohonii [The concept of competence and competence in the works of modern teachers and language teachers.

- Current problems of modern philology]. *Linguistic studies*, Coll. of Scientific Papers, 16, 115–122. Rivne State University for the Humanities. Rivne (ukr).
19. Svistun, V. I. (2005). Zmist poniattia "kompetentnist" u konteksti profesiynoi pidhotovky fakhivtsiv yak upravlitsiv [The content of the concept of "competence" in the context of professional training as managers]. *Scientific Bulletin of the NAU*, 88, 180-189 (ukr).
  20. Smakota, V. (2014). *Osvita v umovakh informatsiynoho suspilstva: svitovi ta ukraïnski realii. Vektory zmin ukraïnskoho suspilstva [Education in the information society: world and Ukrainian realities. Vectors of changes in Ukrainian society]*, 275–292. Kyiv: Institute of Sociology of the National Academy of Sciences of Ukraine (ukr).
  21. Stavitsky, O. M. (2013). Orhanizatsiya profesiynoho vykhovannia u Natsionalny akademii Derzhanoi prykordonnoi sluzhby Ukrainy. [Organization of professional education in the National Academy of the State Border Guard Service of Ukraine]. *Collection of scientific works of the National Academy of the State Border Guard Service of Ukraine*. Series: Pedagogical and psychological sciences, 1, 298–308. Khmelnytskyi: NADPSU Publishing House (ukr).
  22. Stepanenko, V. (2004). Hromadianske suspilstvo v Ukraini: problemy instytutsionalizatsii [Civil society in Ukraine: problems of institutionalization]. *Social dimensions of society*, 7, 320-341. Kyiv: Institute of Sociology of the National Academy of Sciences of Ukraine (ukr).
  23. Torichny, O. V. (2016). Formuvannia profesiynoi kompetentnosti maybutnikh ofitseriv-prykordonnykiv zasobamy proektnoi diyalnosti. [Formation of professional competence of future border guards by means of project activities]. *Bulletin of the National Academy of the State Border Guard Service of Ukraine*. Series: Pedagogy, 1. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnapped_2016_1_10 (date of appeal: 12.01.21) (ukr).
  24. Khutorskoy, A. V. (2002). Opredelenie obshchepredmetnogo sodержaniya i klyuchevykh kompetensiy kak kharakteristika novogo podkhoda k konstruirovaniyu obrazovatelnykh standartov [Definition of general subject content and key competencies as a characteristic of a new approach to the construction of educational standards]. *Internet-zhurnal "Eydos"*. April, 23. Retrieved from eidos.ru/journal/2002/0423.htm (date of appeal: 16.06.2014).

К ВОПРОСУ ОРГАНИЗАТОРСКОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ БУДУЩИХ ОФИЦЕРОВ ПОГРАНИЧНИКОВ

В. Волобуев

В статті проаналізована проблема реформування пограничної служби України завдяки совершенствованию підготовки майбутніх офіцерських кадрів ведомства. Раскрыта сущность и статус компетентностного подхода в системе высшего образования Украины, представлены определения компетентности и организаторской компетентности как способность по осуществлению департаментализации; способность относительно делегирования полномочий; способность к оценке и определению численности персонала, то есть

«контрольного діапазона»; способность к осуществлению вертикального и горизонтального согласования деятельности, то есть координации действий в пограничном подразделении). Автор проанализировал содержание понятия «организация», а также основных теорий организации, сосредоточившись на ее классическом варианте. Представлены основные направления научных исследований по проблеме формирования организаторской компетентности у будущих офицеров-пограничников. Педагогическими условиями являются: развитие мотивации будущих офицеров-пограничников по осуществлению организационной профессиональной деятельности; использование в образовательном процессе инновационных технологий с целью формирования профессионально-организаторских знаний; разработка структурированного спецкурса с целью формирования организаторских умений и навыков будущих офицеров-пограничников; формирование рефлексивной культуры будущих офицеров-пограничников. Сформулированы выводы исследования и перспективы дальнейших научных поисков (определение результативных методик, приемов и технологий в формировании организаторской компетентности у будущих офицеров-пограничников, формулировка сквозных и специфических методических рекомендаций научно-педагогическим работникам по формированию указанной компетентности у будущих специалистов).

Ключевые слова: пограничная служба, организация, будущие офицеры-пограничники, организаторская компетентность, компетентность.

ON THE ISSUE OF ORGANIZATIONAL COMPETENCE OF FUTURE BORDER OFFICERS

V. Volobuev

The article analyses the problem of reforming the border service of Ukraine by improving the training of future officers of the department. The essence and status of the competence approach in the system of higher education of Ukraine are revealed, the definition of competence and organizational competence as the ability to carry out departmentalization is presented; ability to delegate authority; ability to estimate and determine the number of staff, is "control range"; ability to carry out vertical and horizontal coordination of activities, is coordination of actions in the border unit). The author analysed the meaning of the concept of "organization", as well as the basic theories of organization, focusing on its classical version. The main directions of scientific research on the problem of formation of organizational competence in future border guards are presented. Pedagogical conditions are: development of motivation of future border guards to carry out organizational professional activities; use of innovative technologies in the educational process in order to form professional and organizational knowledge; development of a structured special course in order to form organizational skills and abilities of future border guards; formation of reflective culture of future border guards. The conclusions of the research and prospects of further scientific research (determination of effective methods, techniques and technologies in the formation of

organizational competence in future border guards, formulation of cross-cutting and specific guidelines for research and teaching staff on the formation of this competence in future professionals.

Key words: *Border service, organization, future border officers, organizational competence, competence.*

Волобуєв В. – начальник ВПС «Мілове» Луганського прикордонного загону Державної прикордонної служби України. E-mail: volobuev-vladislavit@gmail.com

Волобуєв В. – начальник ВПС «Меловое» Луганського пограничного отряда Государственной пограничной службы Украины. E-mail: volobuev-vladislavit@gmail.com

Volobuev V. – chief of the Milove of the Luhansk State Border Guard Service of Ukraine. Email: volobuev-vladislavit@gmail.com